

Концепція Бога в світових релігіях

[Українська – Ukrainian – أُوكرايني]

Автор: д-р Закір Найк

Переклад:

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Мухаммада аль-Гарбі

Перевірка: Андрій Шистєров

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ مفهوم الإله في الأديان الكبرى ﴾

« باللغة الأوكرانية »

ذاكر عبد الكريم

ترجمة:

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& محمد الغريبي

مراجعة: أندريا شيسنوف

2015 - 1436

IslamHouse.com

Концепція Бога в світових релігіях

ВСТУП

Однією із особливостей нашої цивілізації є наявність великої кількості релігій і етичних систем. Людство завжди прагнуло зрозуміти причини свого створення і знайти власне місце в системі речей.

Арнольд Тайнбі вивчав історію всього людства і опублікував свої висновки в монументальній праці, що складається із десяти томів. Він підсумував, що в історії людства, релігії займають центральне місце. У статті, опублікованій в «The Observer» 24 жовтня 1954 року, говориться:

«Я повернувся до переконання, що релігія є ключем до таємниці буття».

Релігія, згідно з Оксфордським словником, означає «віра в надлюдську контролючу владу, особливо в персону Бога або богів, які мають право на послух і поклоніння».

Загальною рисою усіх основних релігій є віра у Всеагального Бога або Вищий Божествений орган, Всемогутній і Всезнаючий. Послідовники всіх основних релігій вважають, що Бог, якого вони шанують – це один і той самий Бог: як для них, так і для інших.

Марксизм, фрейдизм та інші "нерелігійні" переконання намагалися піддати сумніву основу організованої релігії. Але це, в свою чергу, перетворилося у нові системи вірувань. Наприклад, комунізм проповідувався у багатьох країнах світу з тією ж турботою і старанністю, які характерні для проповідей і розповсюдження релігій. Таким чином, релігія є невід'ємною частиною людського існування.

Священний Коран говорить:

Скажи: «О люди Писання! Прийдімо ж до єдиного слова між нами і між вами – що ми не будемо поклонятися нікому, окрім Аллаха, і не будемо нікого додавати Йому як рівного, і не будемо вважати за господа когось іншого з нас чи з вас, а тільки Аллах!» А якщо вони відвернуться, то скажи: «Засвідчіть же, що ми – віддані Йому!»

[Священний Коран 3:64]

Вивчення різних релігій було надзвичайно корисним досвідом для мене. Це підтвердило моє переконання, що Бог створив кожну людську душу зі знанням про Його існування. Психологічна конституція людини є такою, що вона приймає існування Творця, навіть якщо її змушують вірити в протилежне. Іншими словами, віра в Бога не вимагає умов, в той час як відмова від Бога вимагає їх.

КЛАСИФІКАЦІЯ

ОСНОВНИХ РЕЛІГІЙ СВІТУ

Релігії світу, в цілому, можна розділити на семітські та несемітські. Несемітські релігії можна розділити на арійські та неарійські.

Семітські релігії

Семітські релігії – це релігії, які виникли серед семітів. Згідно з Біблією, пророк Ной (мир йому і благословення Аллаха) мав сина на ім'я Шема. Нащадки Шема називаються семітами. Тому, семітські релігії – це релігії, які виникли серед євреїв, арабів, ассирійців, фінікійців тощо. Найпоширенішими семітськими релігіями є іудаїзм, християнство та іслам. Все це — Пророчі релігії, які вірять у Божественне Керівництво, зіслане через пророків Божих.

Несемітські релігії

Несемітські релігії поділяються на арійські та неарійські.

Арійські релігії

Арійські релігії – це релігії, які виникли серед арійців, великої групи індоєвропейських народів, які розселилися на території Ірану та Північної Індії в першій половині другого тисячоліття до нашої ери (2000 до 1500 р. до н.е.).

Арійські релігії поділяються на ведичні і неведичні. Ведичні релігії частіше за все мають хибні загальні назви: індуїзм або брахманизм. Неведичні релігії – це сикхізм, буддизм, джайнізм тощо. Майже всі арійські релігії не є Пророчими релігіями.

Зороастризм є арійською, неведичною релігією, не пов'язаною із індуїзмом. Це класифікує її як пророчу релігію.

Неарійські релігії

Неарійські релігії мають різне походження. Конфуціанство і даосизм мають китайське походження, в той час як синтоїзм – японське. Багато з цих неарійських релігій не мають поняття Бога. Вони, скоріше, постають як етичні системи, а не як релігії.

Найбільш достовірне визначення Бога в будь-якій релігії

Концепція Бога, яка запропонована релігієй, не може бути розкритикованана через нерозуміння чогось її послідовниками. Для послідовників багатьох релігій характерно не знати концепції Бога, яка існує у їх писаннях. Тому краще аналізувати поняття Бога в будь-якій релігії, посилаючись на її святі писання.

Давайте проаналізуємо поняття Бога в основних світових релігіях, аналізуючи те, що говорять їхні писання.

КОНЦЕПЦІЯ БОГА В ІНДУЇЗМІ

Найбільш відомою серед арійських релігій є індуїзм. «Індус», насправді, перське слово, яке позначає жителів регіону поза долиною Інду. Однак в просторіччі індуїзм – це загальний термін для визначення різних релігійних вірувань, більшість з яких заснована на Ведах, Упанішадах і Бхагавад Гіті.

Загальна концепція Бога в індуїзмі

Індуїзм, зазвичай, сприймається як політеїстична релігія. Насправді, більшість індусів підтверджують це, сповідуючи віру в багатьох богів. Деякі індуси вірять в систему трьох богів, в той час як інші вірять в існування тридцяти трьох рупій, тобто 330 млн. богів. Однак освічені індуси, які добре знаються на своїх писаннях, наполягають, що індус має вірити і поклонятися тільки одному Богу.

Головна відмінність між індусським і мусульманським сприйняттям Бога – це загальна віра індусів у філософію пантеїзму. Пантеїзм розглядає все живе і неживе як божественне і священне. Індуси бачать дерева, сонце, місяць, тварин і навіть людину, як прояви Бога. Для індуса все є Бог.

Іслам, навпаки, закликає людину вважати себе і своє оточення прикладом божественного творіння, а не самим божеством. Тому мусульмани вважають, що все належить Богу: дерева, сонце, місяць і все інше.

Таким чином, основна відмінність між індуською і мусульманською вірами – у відмінності закінчення. Індуси кажуть: «Все є Бог». Мусульмани кажуть: «Все є Боже».

У Священному Корані говориться:

«Прийдімо ж до єдиного слова між нами і між вами – що ми не будемо поклонятися нікому, окрім Аллаха» [Священий Коран 3:64].

Перше загальне твердження «ми не будемо поклонятися нікому, окрім Аллаха».

Давайте спробуємо знайти спільність, аналізуючи індуські і ісламські священні писання.

Бхагавад Гіта

Найпопулярнішим з усіх індуїстських писань є Бхагавад Гіта. Розглянемо наступний вірш звідти:

«Ті, чиє знання викрадено пожадливістю, вдаються до інших богів, слідуючи тим чи іншим обрядам, змушені своєю природою». *[Бхагавад Гіта, глава 7, вірши 20]*

В Бхагавад Гіті йдеться про матеріалістичних людей, які поклоняються напівбогам, тобто всім, крім Істинного Бога.

Упанішади

Упанішади також вважаються священним писанням індусів. Розглянемо наступні вірші з Упанішад:

i. "Екам евадітійям"

«Він Єдиний, без повторення»

[Чхандогья Упанішад 6: 2: 1]

ii. *Наступні вірші з Упанішад:*

«Na casya kasuj janita na cadhipah».

(Він не батько і не Пан)

[Светасаватара Упанішад 6,9, частина II с. 263.]

iii. *Розгляньте наступні вірші з Упанішад:*

«Na tasya pratima asti»

(Немає Йому подібних)

[Светасаватара Упанішада глава 4:19]

«Nainam urdhvam na tiryancam na madhye na parijagrabhat
na tasya pratime asti yasya nama mahad yasah»

«Немає подібних Йому, чиє ім'я – велика слава».

[Головне з Упанішад С. Радхакришнан с. 736-737]

[Священні книги Сходу, т. 15, Упанішад, частина II, с. 253]

Порівняйте вищевказані вірші з наступними аятами Священного Корану:

«І немає нікого, рівного Йому».

[Священний Коран, 112: 4]

«Немає нікого подібного Йому»

[Священний Коран, 42: 11]

iv. Наступні вірші з Упанішад натякають на нездатність людини уявити Бога в конкретній формі:

«Na samdrse tisthati rupam asya, na caksusa pasyati kas canaiam. Hrda hrdistham manasa ya enam, evam vidur amrtas te bhavanti».

«Його обличия не видно; Ніхто не бачить Його очима. Хто через серце і rozum пізнає Його, як того, що оселяється у серці – стане безсмертним».

[Светасватара Упанішад 4:20]

Священний Коран говорить про це в наступному аяті:

«Погляди не осягають Його, це Він осягає погляди! Він – Проникливий, Всевідаючий».

[Священний Коран 6: 103]

Веди

Веди вважаються найбільш священними серед усіх індуських писань. Існують чотири основні Веди: Ригиведа, Яджурведа, Самаведа і Атхарваведа.

1. Яджурведа

i. Розглянемо наступні вірші з Яджурведи:

«Na tasya pratima asti»

«Немає у Нього зображення»

[Яджурведа 32: 3]

Крім того, говориться: «Він не народжений, він заслуговує нашого поклоніння».

«Немає зображення у Того, Чия слава істинно велика. Він несе в Собі всі світові об'єкти, як сонце і місяць. Нехай Він не заподіє мені шкоди, це моя молитва. Він – не народжений, заслуговує нашого поклоніння».

[Яджурведа, Деві Чанд, с. 377]

ii. «Він не матеріальний і чистий». У Яджурведа 40: 8 згадується:

«Він Ясний, Безтілесний, Невразливий, Безгрішний, Чистий, зло не може здолати Його. Далекоглядний, Мудрий, Всеохоплюючий, Він Сам ставить цілі і вимоги для вічності».

[Яджурведа 40: 8]

[Яджурведа самхита, Ральф Гріффіт, с. 538]

iii. Також в Яджурведі згадується:

«Andhatama pravishanti ye asambhuti mupaste»

«Вони входять в пітьму, ті, хто поклоняється природним речам», наприклад, повітрю, воді, вогню тощо. «Вони тонуть в темряві все глибше, ті, хто поклоняється «*sambhuti*». «*Sambhuti*» означає «створена річ», наприклад: стіл, стілець, ідол тощо.

[Яджурведа 40: 9]

iv. Він також згадує про молитву,

«Веди нас гарною дорогою і зніми гріх, який змушує нас відхилитися і заблукати»

[Яджурведа глава 40: 16]

2. Атхарваведа

Розглянемо наступні вірші з Атхарваведа:

i. «**Dev maha osi** »

«Бог, воїстину, Великий»

[20 Атхарваведа 58: 3]

«Істинно, Сурья, Ти великий; істинно, адіт'я, Ти — великий. Ти — великий, істинно, Твоя велич гідна захоплення: так, істинно, великий ти, Боже».

(Атхарваведа самхита, т. 2 Вільям Дмайт Вітні, с. 910)

Аналогічне твердження наведено в Корані в сурі “Грім”:

**«Знаючий потаємне й відкрите, Великий,
Піднесений!»**

[Священний Коран 13: 9]

3. Ригведа

а) Найстаріша з усіх Вед – Ригведа. Вона також вважається найбільш священним писанням індусів. Ригведа стверджує, що «мудреці (вчені священики) називають одного Бога багатьма іменами».

[Ригведа, 1: 164: 46]

б) Ригведа дає не менше 33 різних атрибути Всемогутнього Бога, багато з них згадуються в Ригведі книга 2, гімн 1.

Серед різних атрибутів, наведених в Ригведі, одним з найкрасивіших атрибутів, згаданих в Ригведі (Субхі II, вірш 3) для Всемогутнього Бога є «Брахма». «Брахма» означає «Творець». У перекладі на арабську мову це слово означає «Халік». Мусульмани не можуть мати ніяких заперечень, якщо Всемогутній Бог згадується як «Халік»

або «Творець», або «Брахма». Однак мусульмани, безумовно, не погодяться з тим, що «Брахма» є Всемогутнім Богом, який має чотири голови (прохаемо Аллаха вберегти нас від такого розуміння). У мусульман є особливі принципи, ґрунтуючись на які вони вірять в Нього.

Описувати Всемогутнього Бога антропоморфними термінами також суперечить наступному віршу Яджурведи:

«Na tasya Pratima asti»

(Немає у Нього зображення)

[Яджурведа 32: 3]

Ще один красивий атрибут згадується в Ригведі, Книга II, гімн 1, вірш 3 (на колесах 2: 1: 3) — “Вішну”. «Вішну» означає «Опора». У перекладі на арабську мову це означає «Рабб». Знову ж, мусульмани не можуть мати ніяких заперечень, якщо Всемогутній Бог згадується як «Рабб» або «Вседержитель», або «Вішну». Але розповсюджений образ Вішну серед індусів полягає в зображенні Бога, який має чотири руки. В одній з правих рук він тримає «Чакри» тобто, диски. В одній із лівих рук тримає «раковину молюска». Сам Він верхи на птаху або напівлежить на змійному дивані. Мусульмани ніколи не зможуть визнати будь-який образ Бога. Як уже згадувалося раніше, це також суперечить Яджурведі, главі 40, віршу 19.

iii. Розглянемо наступні вірші з Ригвед:

«Ma chidanyadvi shansata»

«Друзі, не вклоняйтесь нікому, крім Нього, Єдиного Божества».

[Рігведа, Книга 8: 1: 1]

[Рігведа самхити, т. IX, с. 1 і 2. Свамі Сатійяпракаш Сарасваті і сатійякам Відха Ланкар]

iv. «Мудрі йоги концентрують свої уми; і концентрують думки, а у Вищій Реальності, яка всюдисуща — Великий і Всезнаючий. Він Один знає свої функції, наділяє органи чуттів та вказує їм їхні відповідні завдання. Воїстину, велика слава Божественному Творцю».

[Рігведа 5:81]

[Рігведа самшиту, т. 6, с. 1802-1803, Свамі Сатійяпракаш Сарасваті і сатійякам Відхіяланка].

Брахма Сутра Індуїстської Веданти

Брахма Сутра індуїстської веданти каже:

«Ekam Brahm, dvitiya neste neh na neste kinchan»

«Існує тільки один Бог, не другий».

Таким чином, тільки безпристрасне вивчення індуїстських писань може допомогти зрозуміти концепцію Бога в індуїзмі.

КОНЦЕПЦІЯ БОГА В СИКХІЗМІ

Сикхізм є несемітською, арійською, неведичною релігією. Хоч це і не основна релігія світу, вона є відгалуженням індуїзму, заснована Гуро Нанаком в кінці 15-го століття. Вона виникла на території Пакистану і Північно-Західної Індії, в Пенджабі, що означає “землю із п'яти річок. Гуро Нанак народився серед кшатріїв (касти воїнів) в індуїстській сім'ї, але був під дуже сильним впливом ісламу і мусульман.

ВИЗНАЧЕННЯ СИКХІВ ТА СИКХІЗМУ

Слово «сикх» походить від слова «сісія», що означає учня або послідовника. Сікхізм це релігія “десяти гуру”. Від першого гуру – Нанака і до десятого, останнього Гуру — Гобінда Сінгха. Священна книга сікхізму – “Шрі Гуру Грант”, її також називають “Аді Грант Сахіб”.

П'ЯТЬ «К»

Кожен сикх повинен дотримуватися принципу п'яти «К», який також служить для ідентифікації віруючого.

- i. Кеш – заборона на зрізання волосся; цього дотримувалися всі гуру.
- ii. Кангха – гребінець; використовується, щоб підтримувати чистоту волосся.
- iii. Када – металевий або сталевий браслет; для сили і самодисципліни.

iv. Кірпан – кинджал; для самооборони.

v. Качча – спеціальна білизна, довжиною до коліна; для спритності.

МУЛМАНТРА: ОСНОВНІ ПЕРЕКОНАННЯ СИКХІЗМУ

Найкраще визначення, яке будь-який сикх може дати концепції Бога в сикхізмі, це цитування «Мул Мантри» – фундаментального символу віри сикхізму, яке походить від “Гуру Грант Сахіб”.

Воно згадується в об’ємному “Шрі Гуру Грант Сахіб”, 1 Йяпуі, вірш 1:

«Існує тільки один Бог, якого називають істинним Творцем. Він вільний від страху і ненависті, Він безсмертний, Він батько, Самоіснуючий, Великий і Милосердний».

Сикхізм наказує своїм послідовникам строгий монотеїзм. Ця релігія називає тільки одного Верховного Бога, який існує у неявній формі під назвою "ек омкара".

У формі маніфесту він називається Омкара і має декілька атрибутів, таких як:

Картар – Творець

Сахіб – Господь

Акав – Вічний

Саттанама – Святе ім'я

Парвардігар – Хранитель

Рахім – Милосердний

Карім – Благодійний

Він також називається "Вахе Гуру" – Єдиний істинний Бог.

Не дивлячись на те, що сикхізм суворо монотеїстична релігія, вона не вірить в Аватарарада – вчення про втілення. Всемогутній Бог не втілює Себе в те, що відомо як Аватара. Сикхізм також категорично проти ідолопоклонства.

Гуру Нанак під впливом Кабіра

Гуру Нанак був під впливом висловлювань Сант Кабіра настільки, що кілька глав “Шрі Гуру Нанака Сахіб” містити куплети Сант Кабіра.

Одним із найвідоміших куплетів Сант Кабіра є:

**«Dukh mein Sumirana sabh karein Sukh mein karein na
koya Jo sukh mein sumirana karein To dukh kaye hoye»**

(Всі пам'ятають Бога в біді, але ніхто не пам'ятає Його в часи миру і щастя. Той, хто пам'ятає Бога в мирний час – не знатиме горя)

Порівняйте це з наступним аятом Священного Корану:

Коли людину торкається лихо, вона кличе свого Господа й звертається тільки до Нього. А коли Він дарує їй милість від Себе, то вона забуває те, про що раніше просила, й додає Аллаху рівних – для того, щоб збити інших із Його шляху! Скажи: «Недовго ж тобі насолоджуватись своїм невір'ям! Воістину, ти – один із жителів вогню!» [Священний Коран 39: 8]

КОНЦЕПЦІЯ БОГА В ЗОРОАСТРИЗМІ

Зороастризм є давньою арійською релігією, яка виникла в Персії понад 2500 років тому. Хоча в неї відносно мало прихильників, меньш ніж 130 тисяч у всьому світі, однак, вона є однією з найстаріших релігій. Іранський пророк Зороастр був засновником зороастризму (який також відомий як “парсизм”). Священні писання парсів – це Дасатір і Авesta.

Бог зороастрійської релігії відомий як «Ахура Мазда». «Ахура» означає Господь, «Мазда» – це Мудрий. Отже, «Ахура Мазда» – це Мудрий Господь або Мудрий Бог. Ахура Мазда – сурова форма монотеїстичного Бога.

Характеристики Бога за Дасатіром

Згідно з Дасатіром, Ахура Мазда має такі характеристики:

- i. Він один.
- ii. Ніщо на Нього не схоже.
- iii. Він не має початку і кінця.
- iv. Він не має ані батька, ані матері, ані дружини, ані сина.
- v. Він не має тіла або форми.

vi. Жодне око не може побачити Його, ніякі думки не можуть охопити Його.

vii. Він передує усьому, що ви можете собі уявити.

viii. Він близче до вас, ніж ви самі.

Характеристики Бога за Авестою

Згідно з Авестою, Гати і Ясні, дають різні характеристики Ахура Мазди, такі як:

i. Творець

(Ясна 31: 7 i 11) (Ясна 44: 7) (Ясна 50:11) (Ясна 51: 7)

ii. Наймогутніший – Великий

(Ясна 33: 11) (Ясна 45: 6)

iii. Благодійний – «Хундай»

(Ясна 33:11) (Ясна 48: 3)

iv. Квітучий – «Спента»

*(Ясна 43: 4,5,7,9,11,13,15) (Ясна 44: 2) (Ясна 45: 5)
(Ясна 46: 9) (Ясна 48: 3)*

КОНЦЕПЦІЯ БОГА В ІУДАЇЗМІ

Іудаїзм є однією із основних семітських релігій. Її послідовники відомі як юдеї, і вони вірять в пророчу місію пророка Мойсея (мир йому і благословення Аллаха).

- i. Наступний вірш із Повторення Закону містить заклик Мойсея (мир йому і благословення Аллаха):

«Shama Israelu Adonai Pa Hayno Adna Ikhad»

Це цитата на івриті, яка означає:

«Слухай, Ізраїль! Господь Бог наш, є Господь єдиний»

[Біблія, Повторення Закону 6: 4]

- ii. Розглянемо наступні вірші з книги Ісаї:

«Я, Господь; і поруч зі мною немає спасителя».

[Біблія, Ісая 43:11]

- iii. «Я Господь, і немає іншого Бога, крім мене».

[Біблія, Ісая 45: 5]

- iv. «Я Бог, і немає нікого іншого; Я Бог, і немає нікого, крім мене» .

[Біблія, Ісая 46: 9]

v. Іудаїзм засуджує ідолопоклонство в наступних віршах:

«Хай не буде тобі інших богів передо Мною! Не роби собі різьби і всякої подоби з того, що на небі вгорі, і що на землі долі, і що в воді під землею. Не вклоняйся їм і не служи їм, бо Я — Господь, Бог твій, Бог заздрісний, що карає за провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить Мене...».

[Біблія, Вихід 20: 3-5]

vi . Аналогічне твердження згадується в книзі Повторення Закону:

«Хай не буде тобі інших богів при Мені! Не роби собі різьби й усякої подоби з того, що на небі вгорі, і що на землі долі, і що в воді під землею. Не вклоняйся їм, і не служи їм, бо Я Господь, Бог твій, Бог заздрісний, що карає провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидять Мене».

[Біблія, Повторення Закону 5: 7-9]

КОНЦЕПЦІЯ БОГА В ХРИСТИЯНСТВІ

Християнство є семітською релігією, яка налічує близько двох мільярдів послідовників по всьому світу. Християнство завдячує своєю назвою Ісусу Христу (мир йому і благословення Аллаха). Ісус (мир йому і благословення Аллаха) також шанована фігура в ісламі. Іслам є єдиною нехристиянською вірою, яка вимагає віри в Ісуса (мир йому і благословення Аллаха):

Перш ніж обговорювати поняття Бога в християнстві розглянемо становище Ісуса (мир йому і благословення Аллаха) в ісламі:

- i. Іслам є єдиною нехристиянською вірою, яка вимагає віри в Ісуса (мир йому і благословення Аллаха). Жоден мусульманин не є мусульманином, якщо він не вірить в Ісуса (мир йому і благословення Аллаха).
- ii. Ми вважаємо, що він був одним з найбільш могутніх посланників Аллаха (с. а. с.).
- iii. Ми вважаємо, що він народився чудесним чином, без чоловічого втручання, в що не вірять багато сучасних християн.
- iv. Ми віримо, що Він дарував життя мертвим з дозволу Бога.
- v. Ми вважаємо, що Він зціляв тих, хто народився сліпим, і прокажених з дозволу Бога.

Можливе виникнення питання, чи люблять і поважають мусульмани і християни Ісуса (мир йому і благословення Аллаха), і де саме відмінність в їхньому ставленні? Основна відмінність між ісламом і християнством – у наполегливій вірі християн в божественність Христа. Вивчення християнських писань показує, що Ісус (мир йому і благословення Аллаха) ніколи не стверджував свою божественність. Існує не одне недвозначне твердження в Біблії, де Ісус (мир йому і благословення Аллаха) сам каже, «Я Бог» або де він каже, «поклоняйтесь мені ». Насправді Біблія містить заяви, приписувані Ісусу (мир йому і благословення Аллаха), хоча він проповідував протилежне. Розглянемо наступні висловлювання Біблії, приписувані Ісусу Христу (мир йому і благословення Аллаха):

«Отець Мій краще од Мене»

(Іоанна 14:28)

«Отець Мій найкращий»

(Іоанна 10:29)

«... Я виганяю бісів Духом Божим ...».

(Матвія 12:28)

«.... Перстом Божим виганяю бісів ...»

(Луки 11:20)

"Я не можу творити Сам від Себе: як чую, так і суджу, і суд Мій справедливий, бо не шукаю волі власної, але волі Отця, який послав мене".

Місія Ісуса Христа (мир йому і благословення Аллаха) – він прийшов, щоб виконати закон

Ісус (мир йому і благословення Аллаха) ніколи не стверджував свою божественність. Він чітко говорив про характер своєї місії. Ісус (мир йому і благословення Аллаха) був посланий Богом, щоб підтвердити попередній іудейський закон. Це чітко видно в наступних твердженнях, приписуваних Ісусу (мир йому і благословення Аллаха) в Євангелії від Матвія:

«Не подумайте, ніби Я руйнувати Закон чи Пророків прийшов, Я не руйнувати прийшов, але виконати. Поправді ж кажу вам: доки небо й земля не минеться, ані йота єдина, ані жаден значок із Закону не минеться, аж поки не збудеться все. Хто ж порушить одну з найменших цих заповідей, та й людей так навчить, той буде найменшим у Царстві Небеснім; а хто виконає та й навчить, той стане великим у Царстві Небеснім. Кажу бо Я вам: коли праведність ваша не буде рясніша, як книжників та фарисеїв, то не ввійдете в Царство Небесне!».

(Біблія, від Матвія 5: 17-20)

Бог послав Ісуса (мир йому і благословення Аллаха):

Біблія згадує пророчий характер місії Ісуса в наступних віршах:

«... А слово, що ви чуєте, не Моє, але Того, що послав Мене». (Біблія, Іоанна 14:24)

«Життя ж вічне, щоб пізнали Тебе, єдиного істинного Бога, і посланого Тобою Ісуса Христа».

(Біблія, Іоанна 17: 3)

Ісус спростував навіть віддалене уявлення своєї божественності. Розглянемо наступний випадок, згаданий в Біблії:

«І ось чоловік, підійшовши, сказав Йому: «Учителю благий! Що хорошого мені зробити, щоб я, можливо, мав життя вічне?»

І сказав йому: «Чому ти називаєш Мене благим? Ніхто не благий, окрім одного Бога; але якщо ти хочеш увійти в життя вічне, дотримуйся заповідей».

(Біблія, від Матвія 5: 17-20)

Наведені вище твердження з Біблії спростовують християнську догму божественності Ісуса і порятунку через жертву Ісуса (мир йому і благословення Аллаха). Ісус (мир йому і благословення Аллаха) закликає дотримуватися заповідей, як засобу для досягнення спасіння.

Ісус (мир йому і благословення Аллаха) з Назарету – людина, затверджена Богом

Наступне твердження з Біблії підтримує ісламську віру, що Ісус (мир йому і благословення Аллаха) був пророком Бога.

«Мужі ізраїльські! Вислухайте слів: Ісуся Назарянина, Мужа, засвідченого вам від Бога силами і чудами, що Бог через Нього серед вас, як і самі знаєте».

Перша заповідь: «Бог – Один»

Біблія не підтримує християнську віру в трійцю. Один із книжників одного разу запитав Ісуся (мир йому і благословення Аллаха), яка з усіх заповідей була першою. Ісус (мир йому і благословення Аллаха) лише повторив те, що Мойсей (мир йому і благословення Аллаха) сказав, а саме:

«Shama Israelu Adonai Пла Hayno Adna Ikhat».

Це цитата на івриті, яка означає:

«Слухай, Ізраїль! Господь Бог наш є Господь єдиний».

(Марка 12:29)

КОНЦЕПЦІЯ БОГА В ІСЛАМІ

Іслам є семітською релігією, яка має більш ніж 1,2 млрд. Послідовників по всьому світу. Іслам означає «підпорядкування волі Аллаха». Мусульмани визнають Коран, а слово Боже вважають відкритим від пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха). Іслам стверджує, що Аллах посолав посланців і пророків протягом століть із посланням про єдність Бога і про відповіальність у майбутньому житті. Таким чином, іслам визнає віру в попередніх пророків, починаючи з Адама. У тому числі іслам визнає Ноя, Авраама, Ізмаїла, Ісаака, Якова, Мойсея, Давида, Іоанна, Ісуса і багатьох інших (мир їм і благословення Аллаха).

Найкоротше визначення Бога

Найбільш коротке визначення Бога в Ісламі розкривається в чотирьох віршах сури “аль-Іхлас” — це 112 глава Священного Корану:

- 1. Скажи: «Він – Аллах – Єдиний,**
- 2. Аллах Самодостатній,**
- 3. не народив і не був народжений,**
- 4. і ніхто не був рівним Йому!».**

[Священний Коран 112: 1-4]

Слово «ас-Самад» важко перекласти. Це означає «абсолютне існування», яке можна віднести тільки до

Аллаха, всі інші сутності є тимчасовими або умовними. Це також означає, що Аллах не залежить від будь-якої істоти або речі, але всі істоти і речі залежать від Нього.

Сура “аль-Іхлас” – пробний камінь теології

Сура “аль-Іхлас” (Глава 112) зі Священного Корану, є пробним каменем теології. «Тео» в перекладі з грецького означає «Бог», а «логія» означає дослідження. Таким чином, теологія означає «вивчення Бога». Для мусульман ці чотири принципа визначення Всемогутнього Бога є пробним каменем вивчення Бога. Будь-який кандидат на божественність повинен піддаватися цьому «серйозному випробуванню». Оскільки атрибути Аллаха, наведені в цьому розділі, є унікальними, а помилкові боги і претенденти на божественність легко можуть бути дискредитовані за допомогою цих аятів.

Що іслам говорить про «божественних людей»?

Індію часто називають землею «божественних людей». Це пов’язано з великою кількістю так званих ”духовних вчителів” Індії. Більшість з цих «баба» і «святих» мають багато послідовників у багатьох країнах. Іслам не визнає зведення до рангу Бога жодної людини.

Щоб зрозуміти ісламську позицію стосовно таких претендентів на божественність проаналізуємо одну таку «боголюдину», Ошо Раджніша. Раджніш був одним із безлічі «духовних вчителів» Індії. В травні 1981 він відправився до США і заснував місто під назвою «Раджнішпурам». Пізніше він впав у немилість до Заходу і був, врешті-решт, арештований і його попрохали залишити

країну. Він повернувся в Індію і заснував комуну в Пуні, яка тепер відома як комуна «Ошо». Він помер у 1990 році. Послідовники Ошо Раджніша вважають, що він є Всемогутнім Богом. Відвідувач «комуни Ошо» в Пуні знайде наступну епітафію на його надгробку:

«Ошо – ніколи не народився і не помер; тільки відвідав планету Земля між 11-м грудня 1931 і 19-м січня 1990».

Вони забувають згадати, що в цей час йому не надала візу 21 країна світу. Послідовники Раджніша не бачать проблеми в тому, що їх «бог» з'явився на землі і вимагав отримання візи для в'їзду до країни!

Давайте піддамо цього кандидата на божественність, Бхагвана Раджніша, випробуванню сурою “аль-Іхлас”, пробним каменем богослов'я:

i. Перший критерій «Скажи: «Він – Аллах Єдиний». Чи є Раджніш одним і єдиним? Ні! Існує безліч людей таких, як Раджніш, які стверджують свою божественність. Однак учні Раджніша й досі можуть стверджувати, що Раджніш один і єдиний.

ii. Другим критерієм є «Аллах – Абсолютний і Вічний». Раджніш, безумовно, не є абсолютним і вічним, оскільки він помер у 1990 році. Ми знаємо з його біографії, що він страждав від діабету, астми і хронічного болю у спині. Він стверджував, що правління США дало йому повільно діючу отруту у в'язниці. Уявіть, отруєння Всемогутнього Бога! Раджніш не є абсолютним і вічним.

iii. Третій критерій «Він не народив і не був народжений». Ми знаємо, що Раджніш народився в Джабалпур в Індії і у нього була мати, а також батько, який згодом став його учнем.

В травні 1981 він відправився до США і заснував місто під назвою «Раджнішпурам». Пізніше він впав у немилість до Заходу і був, врешті-решт, арештований і його попрохали залишити країну. Він повернувся в Індію і заснував комуну в Пуні, яка тепер відома як комуна «Ошо». Він помер у 1990 році. Послідовники Ошо Раджніша вважають, що він є Всемогутнім Богом. Відвідувач «комуни Ошо» в Пуні знайде наступну епітафію на його надгробку:

«Ошо – ніколи не народився і не помер; тільки відвідав планету Земля між 11-м грудня 1931 і 19-м січня 1990».

Вони забувають згадати, що в цей час Йому не надала візу 21 країна світу. Послідовники Раджніша не бачать проблеми в тому, що їх «бог» з'явився на землі і вимагав отримання візи для в'їзду до країни!

Чи може людина уявити "Бога", який відвідує землю і потребує отримання візи для в'їзду до країни? Архієпископ Греції сказав, що якби Раджніш не був депортований, вони б спалили його будинок разом із його послідовниками.

iv. Четвертий тест, який є найсуворішим, ґрунтуються на висловлюванні «І немає нікого, рівного Йому». Якщо ви можете собі уявити когось «Богом» або порівняти його з «Богом», то він (кандидат на божественність) – не

Бог. Неможливо уявити образ Єдиного Істинного Бога. Ми знаємо, що Раджніш був людиною із сивою бородою. Він мав два ока, два вуха, один ніс, один рот. Фотографії та плакати Раджніша доступні у великій кількості. Якщо ви можете собі уявити, чим є бог, то це не Він.

Багато людей склонні робити антропоморфні порівняння, які отримали назгу “Містер Всесвіт”, “найсильніша людина в Світі” тощо. Отож, яким є остаточний висновок цього розділу «серйозного випробування»? Висновок: цей тест не пройти ні кому, окрім істинного Бога.

Яким ім'ям ми називаємо Бога?

Мусульмани вважають за краще називати Його Аллах, а не словом «Бог». Арабське слово "Аллах" – ясне і унікальне, на відміну від слова «Бог», з яким можна грати по-різному.

Якщо додати закінчення «-и» до слова Бог, воно перетворюється на «боги», тобто множина від Бога. Аллах єдиний і існує в однині, немає множини Аллаха. Якщо додати «-иня» до слова Бог, воно перетворюється на "богиня", тобто Бог стає жінкою. Немає такого поняття, як чоловічий Аллах чи жіночий Аллах. Аллах не має статі. Якщо ви додасте префікс «лже-» перед словом Бог, він стане лже-Бог, тобто не справжній Бог. Аллах є унікальним словом, яке не викликає в уяві хибних уявлень і з ним неможливо грати. Тому мусульмани вважають за краще говорити "Аллах", але іноді, під час розмови з немусульманами, нам, іноді, доводиться використовувати невідповідне слово «Бог» для Аллаха. Оскільки цільова аудиторія цієї книги носить загальний характер та складається як з мусульман, так і з немусульман, то в

декількох місцях цієї книги я використовував слово «Бог» замість «Аллах»,.

Бог не стає людською істотою

Деякі люди стверджують, що Бог може зробити все, то чому ж він не може прийняти людську подобу? Якщо Бог бажає, Він може стати людиною. Але тоді він перестає бути Богом, адже характеристики Бога і людини багато в чому абсолютно несумісні. У наступних пунктах буде показана абсурдність ідеї Бога, який стає людиною.

Бог безсмертний, люди смертні. Боголюдина — безсмертна, і, одночасно, смертна істота: це неможливо, це безглаздо. Бог не має початку, тоді як людські істоти мають початок. Неможливо, щоб людина, не мала початок і, одночасно, мала початок. Людина — істота, яка має закінчення. Неможливо існування істоти, яка не має кінця і, має його. Це безглаздо.

Всемогутній Бог не має потреби в їжі, в той час, як людина має потребу харчуватись для того, щоб жити.

“Він годус, а Його не годують”

[Священний Коран 6: 14]

Бог не має потреби у відпочинку або сні, в той час як людина не може існувати без відпочинку.

“Аллах не каратиме вас за клятви без наміру. Але Він каратиме вас за те, що здобули собі серця ваші. Аллах – Прощаючий, Жалісливий!”

Поклоніння іншій людині є марним

Якщо людина не сприймає ідею поклоніння єдиному Богу, то має також погодитися, що немає сенсу в поклонінні іншій людині. Якщо Бог має людську подобу, то перестає бути Богом і володіє всіма якостями людини. Наприклад, якщо прекрасний професор потрапив в аварію і почав страждати від непоправної втрати пам'яті, то було б нерозумним з боку його учнів продовжувати вчитися у нього.

Крім того, якщо Бог приймає людський образ, то людина не може, згодом, стати Богом, адже люди, за визначенням, не мають здатності перетворюватися у богів. Отже, поклоніння Богу в людській формі є нелогічною помилкою і не має мати місця у будь-яких формах.

Це є причиною того, чому Священний Коран виступає проти всіх форм антропоморфізму. Священний Коран каже в наступному вірші:

«Творець небес і землі! Він створив вам дружин із вас самих, а також створив худобу парами; так Він розмножує вас. Немає нічого, схожого на Його! А Він – Всечуючий, Всевидячий!»

Атрибути Бога Всемогутнього виключають будь-яке зло, оскільки Бог є джерелом справедливості, милосердя і правди. Бог ніколи не може вчинити безбожний акт. Тому ми не можемо собі уявити, як Бог бреше, виявляє несправедливість, помиляється, забуває про щось, або має будь-які людські недоліки. Так само, Бог може вчинити несправедливо, якщо захоче, але він ніколи не буде робити цього, адже несправедливість є нечестям.

В Священному Корані говориться:

«Воїстину, Аллах нікого не скривдить навіть на вагу порошинки».

[Священний Коран 4:40]

Бог може бути несправедливим, якщо захоче, але в момент несправедливості Він перестає бути Богом.

Бог не забуває і не помиляється

Бог нічого не забуває, адже забування – це безбожний акт людської обмеженості й невдачі. Так само, Бог не помиляється, адже помилки – це безбожний акт.

«Не помиляється Господь мій і нічого не забуває».

[Священний Коран 20:52]

Бог виконує божественні діяння

Він має владу над усіма речами. Ісламська концепція Бога полягає в тому, що Бог має владу над усіма речами. В Священному Корані про це йдеться в декількох місцях:

«Аллах здатний на всяку річ»

[Священний Коран 2: 106]

[Священний Коран 2: 109]

[Священний Коран 2: 284]

[Священний Коран 3: 29]

[Священний Коран 16: 77]

[Священний Коран 35: 1]

Далі Священний Коран говорить:

«Чинить Він так, як воліє того»

[Священний Коран 85:16]

Ми повинні розуміти, що Аллах має намір чинити тільки благочестиві вчинки, а не безбожні діяння.

Багато релігій у якийсь момент досягають філософії антропоморфізму. Тобто Бог отримує людську форму чи людські характеристики. Вони стверджують, що Всемогутній Бог настільки чистий і святий, що він не знає про тяготи, недоліки і почуття людини. І для того, щоб встановити правила для людей, Він зійшов на землю у

вигляді людини. Ця нерозумна логіка збиває з прямого шляху незліченні мільйони людей протягом століть. Проаналізуємо цей аргумент.

Творець готові інструкцію по експлуатації

Аллах наділив нас, людей, розумом і інтелектом. Ми винаходимо і виробляємо прилади для конкретних цілей. Магнітофони, наприклад, виробляються у великих кількостях. Але ніколи не було припущення, що задля того, щоб зрозуміти, що є добрим для магнітофона, виробник має сам стати магнітофоном. Людина просто припускає, що виробник опублікує керівництво з експлуатації, адже він має повне знання про свій віроб. Тобто інструкція надає рекомендації і заборони щодо використання приладу.

Якщо ви думаете про людину як про машину, то вона — дійсно, складна істота. Й Аллах, наш Господь і Творець, не повинен приходити у вигляді людини, щоб знати, що добре, а що погано для людської істоти. Він лише зсилає керівництво для людства. Священий Коран і є інструкцією для людини.

Крім того, Аллах закликає це створіння до відповідальності в Судний день. Тому варто знати, що Творець повідомляє нам про заборони й правила поведінки в житті.

Аллах обирає посланців

Аллаху не потрібно особисто спускатися задля того, щоб писати інструкцію з експлуатації. Протягом багатьох

сторіч Аллах обирав чоловіків із кожного народу, щоб довести Божественне послання. Такі обрані називаються “посланцями і пророками Божими”.

Деякі люди «сліпі» і «глухі»

Незважаючи на абсурдність філософії антропоморфізму, послідовники багатьох релігій вірять і проповідують ці принципи іншим людям. Хіба це не образа людського розуму і Творця, який дав їм цей розум? Такі люди дійсно «глухі» і «сліпі», незважаючи на слух і зір, які дав їм Аллах. В Священному Корані говориться:

«Глухі, німі, сліпі! Вони не повернуться на прямий шлях»

[Священний Коран 2: 18]

Біблія, в Євангелії від Матвія, так саме повідомляє про це:

«Вони і дивлячись не бачать, і слухаючи не чують, і не розуміють».

[Від Матвія 13:1 3]

Аналогічне твердження також наведено в індуських Писаннях, в Ригведі:

«Може бути, хтось, хто бачить слова, але все ж не бачить їх; може бути інший, хто чує ці слова, але насправді їх не чує».

Всі ці Писання розповідають своєму читачеві, що хоча й речі здаються такими ясними, все ж, вони відволікають від істини.

Атрибути Бога

Аллаху належать найкрасивіші імена

В Священному Корані говориться:

«Скажи: Чи закликаєте ви Аллаха, чи закликаєте ви Милостивого – як би не закликали ви Його, Йому належать прекрасні імена».

[Священний Коран 17: 110]

Такі самі повідомлення про найкрасивіші імена Аллаха згадуються в Священному Корані в сурі “аль-Араф” (7: 180), в сурі “Тага” (20: 8) і в сурі “аль-Хашр” (59: 23-24).

Коран і Сунна повідомляють не менше ніж про 99 різних імені Всемогутнього Бога і їх вінцем є ім’я Аллах. Коран говорить про Аллаха, як про “Ар-Рахман” (Милостивого), “Ар-Рахім” (Милосердного) і “Аль-Хакім” (Мудрого) серед багатьох інших імен. Ви можете звертатись до Аллаха будь-яким ім’ям, але це ім’я має бути найкрасивішим і не має викликати в уяві хибний образ.

Кожен атрибут Бога є унікальним і належить лише Йому одному

Бог має унікальні атрибути і всі вони є гідними Його Величі. Я маю детальніше пояснити це питання. Розглянемо відому особистість, наприклад, астронавта Ніла Армстронга.

Якщо хтось каже, що Ніл Армстронг американець, то атрибут є правильним, але не достатнім, щоб ідентифікувати його. Так само, Ніл Армстронг є космонавтом. Атрибут космонавта не є унікальним для Ніла Армстронга. Щоб ідентифікувати людину однозначно, треба шукати унікальні атрибути. Наприклад, Ніл Армстронг став першою людиною, яка ступила на Місяць. Отже, коли хтось запитує: “Хто була перша людина, яка ступила на Місяць?”, відповідь тільки одна: “Це — Ніл Армстронг”. Так само, атрибут Всемогутнього Бога має бути унікальним. Наприклад — Творець Всесвіту. Якщо я скажу “Творець”, то це правильно, але не є унікальним. Тисячі людей можуть створити щось і тоді не буде жодної різниці між людиною і Богом. Кожен атрибут Аллаха вказує тільки на Нього.

Наприклад:

"Ар-Рахім" – Милосердний

"Ар-Рахман" – Милостивий

"Аль-Хакім" – Мудрий

Отже, коли людина запитує: “Хто такий «Ар-Рахім» (Милосердний)?” — то можлива тільки одна відповідь: “Це — Всевишній Аллах”.

Жоден атрибут Бога не має суперечити іншим атрибутам

Продовжимо з попереднім прикладом. Якщо хтось говорить: «Ніл Армстронг, американський астронавт, зростом чотири фута», то атрибут “американський астронавт” є точним, а атрибут “зростом чотири фута” – неточним. Так само, якщо хтось каже, що Бог — Творець Всесвіту з однією головою, двома руками, двома ногами тощо, то атрибут “Творець Всесвіту” є правильним, а атрибути людини, приписані Йому – неправильні.

Усі атрибути мають вказувати на того ж самого Бога

Оскільки є тільки один Бог, то всі атрибути мають вказувати того ж самого Бога. Сказати, що Ніл Армстронг – американський астронавт, який першим ступив на Місяць, але другим був Едвін Олдрін – не є точним. Обидва мають унікальні якості. Також слова, що Творець – це один Бог, а Хранителем є інший Бог – абсурдні, адже є тільки один Бог, із усіма цими атрибутами, які всі разом належать лише Йому.

Єдність Бога

Деякі многобожники сперечаються, кажучи, що існування більш ніж одного Бога є виправданим. Зауважимо, що якщо їх було б більше, ніж один, то вони почали б сперечатися щодо свого верховенства один із одним;

кожен бог намагався би виконати свою волю проти волі інших богів. Це можна побачити в міфології політейстичних і пантеїстичних релігій. Якщо "Бог" зазнає поразки або не в змозі перемогти інших, він, звичайно, не істинний Бог. Також пошиrenoю серед політейстичних релігій є ідея багатьох богів, кожен з яких має різні обов'язки. Кожен відповідає за частину людського існування. Наприклад: бог сонця, бог дощу тощо. Це означає, що один "Бог" є некомпетентним в певних діях і, крім того, він, також, не знає обов'язків і відповідальності інших богів. Як Бог може не знати чи бути не в змозі? Якби існувало більше, ніж один Бог, то це, безумовно, призвело б до плутанини, безладу, хаосу і руйнації у Всесвіті. Але Всесвіт знаходиться в повній гармонії.

В Священному Корані говориться:

«Якби були інші боги, крім Аллаха, то [небеса і земля] зруйнувалися б. Аллах, Господь трону, пречистий від того, що Йому приписують!»

[Священний Коран 21: 22]

Якби було більше, аніж один Бог, то одні боги руйнували б те, що створили інші. В Священному Корані говориться:

«Аллах не брав Собі дитини й немає, крім Нього, іншого бога. Інакше кожен бог забирає би те, що створив, а одні з них вивищилися би над іншими. Пречистий Аллах від того, що Йому приписують!»

[Священний Коран 23: 91]

Таким чином, існування Одного, Істинного, Верховного, Всемогутнього Бога є єдиним логічним поняттям Бога.

Є кілька релігій, таких як буддизм і конфуціанство, які вважаються агностичними релігіями. Вони не розмовляють про Бога. Вони не підтверджують і не спростовують існування Бога. Є й інші релігії, такі, як джайнізм — атеїстичні релігії, які не вірять в існування Бога.

Якщо того побажає Аллах, я маю видати книгу "Чи є Коран Словом Божим?", яка зможе, хвала Аллаху, довести існування Аллаха атеїсту або агностику за допомогою розуму, логіки і науки Священного Корану.

ВСІ РЕЛІГІЇ ПОВНІСТЮ ВІРЯТЬ В МОНОТЕЇЗМ

Всі основні релігії, які вірять в існування Бога, врешті-решт, на більш високому рівні, вірять в Єдиного Верховного Бога. Усі релігійні писання, насправді, говорять про монотеїзм, тобто про віру в Одного Істинного Бога.

Люди змінюють Писання у власних інтересах

З плином часу більшість релігійних писань були спотворені і змінені людьми в їхніх власних інтересах. Таким чином, вірування багатьох релігій, були спотворені і перейшли від монотеїзму до пантеїзму або багатобожжя. В Священному Корані говориться:

«Горе тим, хто пише Писання власноруч, а потім говорить: «Це – від Аллаха!», щоб продати це за мізерну ціну! Горе їм за те, що написали вони, і горе їм за те, що вони собі здобули!»

[Священний Коран 2:79]

Тавхід

Визначення та категорії:

Іслам вірить в "Тавхід", який є не тільки монотеїзмом — вірою в одного єдиного Бога — а й набагато більшим. Тавхід буквально означає «об'єднання», тобто «твердження єдності» і походить від арабського дієслова «вааххада», що означає “об’єднуватися, об’єднання або консолідація”.

Тавхід можна розділити на три категорії.

- i. Тавхід ар-Рубубія
- ii. Тавхід аль-Асма ва ас-Сифат
- iii. Тавхід аль-Ібада

Тавхід ар-Рубубія (Єдність Аллаха в пануванні)

До першої категорії відносяться «Тавхід ар-Рубубія». «Рубубія» походить від дієслова "Рабба", що означає “господарювати, виховувати”.

Тому «Тавхід ар-Рубубія» – це принцип визнання єдності Всевишнього. Ця категорія Тавхіда заснована на фундаментальній концепції, що лише Єдиний Аллах створив все існуюче. З Його волі виникло все, що існує, і виникло з нічого. Він один є єдиним Творцем, Хранителем, Вседержителем Всесвіту і всього в ньому, без будь-якої необхідності в ньому для Себе.

Тавхід аль-Асма ва ас-Сифат (Єдність Аллаха в прекрасних іменах і найвищих атрибутах)

Друга категорія Тавхіду — «аль-Асма ва ас-Сифат» означає принцип визнання єдності імен та атрибутів Аллаха. Ця категорія ґрунтується на п'яти засадах:

(1) Аллаха слід називати лише так, як Він назвав Сам Себе та так, як Його назвав Пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллаха).

(2) Аллаха мають називати так, як Він Сам говорить про Себе.

Аллаху не можна давати ніяких нових імен або атрибутів. Наприклад, Аллаха не можна називати ім'ям “аль-Гадиб” (Злий), незважаючи на те, що він злиться, адже ані Аллах, ані Його Посланець не використовували це ім'я.

(3) Аллах забороняє давати Йому атрибути Його творінь.

Ми маємо суворо утримуватися від приписування Йому атрибутів тих, кого Він створив. Наприклад, в Біблії згадується ніби Бог покаявся за свої погані думки так само, як це роблять люди, коли усвідомлюють свої помилки. Це повністю суперечить принципу єдинобожжя. Бог не розкаюється і Він не робить ніяких помилок чи гріхів.

Ключовий принцип віри в атрибути Аллаха згадано в Священному Корані в сурі “аш-Шура”:

«Немає нічого, схожого на Нього! А Він — Всечуючий, Всевидячий!».

Хоча чути і бачити – це людські якості, але коли вони приписуються Богу, вони незрівнянні у їхній досконалості. Вони відрізняються від людських. Людині потрібні вуха, очі тощо, ѹ вона є обмеженою у своєму зорі і слусі.

(4) Людині не можна приписувати жоден атрибут Бога.

Приписати людини атрибути Бога – це проти принципів єдинобожжя. Наприклад, звернутися до людини, як до того, хто не має ані початку, ані кінця (атрибут “Вічність”).

(5) Ім'ям Аллаха не можна називати його створінням.

Деякі імена в невизначеній формі, такі як «Рауф» або «Рахім», є допустими іменами для людей, адже Аллах назвав їми пророків. Але «Ар-Рауф» (Найблагочестивіший) і “Ар-Рахім” (Наймилосердніший) можуть бути використані щодо людини тільки з префіксом “Абд”, що в перекладі означає "раб", тобто «Абд ар-Рауф» або «Абд ар-Рахім» .

Тавхід аль-Ібада (Єдність Аллаха в поклонінні лише Йому)

(а) Визначення слова «Ібада».

«Тавхід аль-Ібада» означає принцип визнання поклоніння лише Аллаху.”Ібада” походить від арабського слова "Абд",

що означає “раб” або “слуга”. Таким чином, “Ібада” означає “рабство” і “поклоніння”. Намаз є однією із найвищих форм Ібада, тобто поклоніння, але це не єдина її форма. Люди не розуміють, що поклоніння Всемогутньому Богу означає не тільки ретельні молитви, а й концепцію загального послуху, підпорядкування і поклоніння Йому. Слідування законам Бога і утримання від Його заборон – це Ібада (поклоніння), і це поклоніння належить тільки Аллаху і нікому іншому.

(б) Необхідно слідувати всім трьом категоріям одночасно.

Єдина віра в перші дві категорії єдинобожжя без реалізації Тавхіду аль-Ібада – марна. Коран наводить приклади "Мушрікін" (ідолопоклонників) часів Пророка (мир йому і благословення Аллаха), які підтверджували перші дві категорії єдинобожжя. Це згадується в Священному Корані:

“Запитай: «Хто наділяє вас із неба й землі? Хто владний над слухом і зором? Хто виводить живе з мертвого, а мертвe з живого? Хто керує справами?» Вони скажуть: «Аллах!» Запитай: «Чому ж ви не боїтесь Його?»

[Священний Коран 10:3 1]

Аналогічний приклад згадується в сурі “аз-Зукруф” “Священного Корану”:

Якщо ти запитаєш у них про те, хто їх створив, то вони неодмінно скажуть: «Аллах!» Як же заблукали вони!

[Священний Коран 43: 87]

Язичники Мекки знали, що Аллах був їхнім Творцем, Всемогутнім Господом і Вчителем. Але вони не були мусульманами, адже вони також поклонялися іншим богам поруч з Аллахом. Аллах назвав їх "куффар" (невіруючими) і "мушрікін" (ідолопоклонниками).

“Більшість із них не вірує в Аллаха, додаючи Йому рівних у поклонінні”

[Священний Коран 12: 106]

Таким чином, Тавхід аль-Ібада тобто поклоніння лише Аллаху, є найбільш важливим аспектом єдинобожжя. Один Бог заслуговує на поклоніння.

Ширк

Визначення

Нехтування будь-якою зі згаданих вище категорій Тавхіду або недоліки у виконанні якихось критеріїв єдинобожжя згадуються як «ширк». «Ширк» буквально означає «співучасть» або «залучення співтоваришів». В ісламському терміні це означає поклоніння комусь разом із Аллахом і еквівалентне ідолопоклонству.

Ширк є найбільшим гріхом, який Аллах не прощає

Священний Коран описує найбільший гріх в сурі “ан-Hica”:

“Аллах не прощає, коли Йому приписують рівних, але прощає все інше, крім цього, тому, кому побажає! І хто приписує Аллаху рівних, той чинить великий гріх”.

[Священний Коран 4: 48]

Таке ж попередження згадується в сурі “ан-Hica”:

“Воїстину, Аллах не прощає, коли Йому додають рівних, але прощає все, окрім цього, тому, кому побажає! І хто додає Аллаху рівних, той заблукав у глибокій омані!”

[Священний Коран 4: 116]

Ширк веде до Пекла

В Корані в сурі “аль-Маїда” говориться:

«Істинно, невіруючі ті, які говорять: «Воїстину, Аллах – це Месія, син Мар’ям!», але ж казав Месія: «О сини Ісраїла! Поклоняйтесь Аллаху, Господу моєму і Господу вашому!» Воїстину, ті, які додають Аллаху рівних – заборонив Аллах їм сади раю, будуть у пеклі вони! І не буде у неправедних помічників».

[Священний Коран 5: 72]

Поклоніння і послух тільки Аллаху

Коран згадує у сурі “Аль Імран”:

“Скажи: «О люди Писання! Прийдімо ж до єдиного слова між нами і між вами – що ми не будемо поклонятися нікому, окрім Аллаха, і не будемо нікого додавати Йому як рівного, і не будемо вважати за господа когось іншого з нас чи з вас, а тільки Аллаха!» А якщо вони відвернутися, то скажи: «Засвідчіть же, що ми – віddані Йому!».

[Священний Коран 3: 64]

ВИСНОВКИ

В Священному Корані говориться:

«Не ганьте тих, до кого вони звертаються замість Аллаха, інакше через свою ворожість і невігластво вони почнуть ганити Аллаха».

[Священний Коран 6: 108]

“Якби всі дерева землі перетворилися на тростини для письма, а до моря додали б іще сім морів, то й тоді не вичерпалися би слова Аллах. Воістину, Аллах – Великий, Мудрий!”

[Священний Коран 31: 27]

“О люди! Ось притча, послухайте її! Воістину, ті, до кого ви звертаєтесь замість Аллаха, не створять навіть муhi, якщо навіть зберуться разом! А якщо муха відбере у них щось, то вони не зможуть забрати цього в ней! Слабкий той, хто просить, і той, у кого просять!”

[Священний Коран 22: 73]

Вся Хвала належить лише Аллаху, Господу, Творцю, Хранителю і Вседержителю всіх світів!

www.islamhouse.com

WWW.ISLAMHOUSE.COM